

**CURTEA SUPREMĂ
DE JUSTIȚIE**

ÎNCHEIERE

cu privire la inadmisibilitatea recursului declarat de Instituția Medico-Sanitară Publică „Spitalul Clinic Bălți”,

în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Sindicatul Lucrătorilor Medicali „Susținere” împotriva Instituției Medico-Sanitare Publice „Spitalul Clinic Bălți” cu privire la obligarea acordării gratuite a încăperii cu inventarul necesar, asigurarea condițiilor și serviciilor necesare activității organului sindical,

împotriva deciziei din 13 octombrie 2022 a Curții de Apel Bălți,

(Dosarul nr. 2rac-57/23

NR. PIGD 2-20140699-01-2rac-22022023)

Recursul declarat până la 1 septembrie 2023.
Invocarea declarativă a prevederilor art. 432 alin.(2) lit. a),b),c) din Codul de procedură civilă nu constituie temei de admisibilitate a recursului.

Judecătoria Bălți, sediul Central, jud. N. Costăș,
Curtea de Apel Bălți, jud. St. Procopciuc, D. Corolevschi, D. Stănilă,

18 iunie 2025

Textul corespunde originalului

Examinând în lipsa participanților la proces recursul depus de Instituția Medico-Sanitară Publică „Spitalul Clinic Bălți”,

Curtea Supremă de Justiție, în completul compus din:

Ion Malanciuc, *Președinte*,

Ion Munteanu,

Gheorghe Stratulat, *judcători*,

constată următoarele:

ÎN FAPT

1. La 10 noiembrie 2020, Sindicatul Lucrătorilor Medicali „Susținere”, reprezentat de președintele Diana Grosu, a depus cerere de chemare în judecată împotriva I.M.S.P. „Spitalul Clinic Bălți”, solicitând obligarea IMSP „Spitalul Clinic Bălți” de a-i acorda gratuit încăpere cu tot inventarul necesar, de a asigura condițiile și serviciile necesare activității și încasarea cheltuielilor de judecată.

2. În motivarea acțiunii, reclamantul a invocat că, un grup de lucrători medicali din cadrul I.M.S.P. „Spitalul Clinic Bălți” au decis să înființeze un sindicat. Astfel, prin decizia Agenției Servicii Publice din 12 august 2020 a fost înregistrat în Registrul de stat al persoanelor juridice Sindicatul Lucrătorilor Medicali „Susținere”. Acesta a fost creat ca răspuns al lipsei de acțiune și apărare a intereselor lucrătorilor medicali în perioada pandemiei Covid-19 de către sindicatele existente, care nu au apărut drepturile lucrătorilor medicali.

3. La 1 septembrie 2020, a depus cerere pentru a obține spațiu în cadrul I.M.S.P. „Spitalul Clinic Bălți” pentru buna desfășurare a activității sindicatului. Prin scrisoarea nr.01.11/421 din 14 septembrie 2020 I.M.S.P. „Spitalul Clinic Bălți” a solicitat prezentarea unui șir de acte cu privire la constituirea și activitatea Sindicatului Lucrătorilor Medicali „Susținere” pentru a fi examinată obiectiv și subiectiv solicitarea din 1 septembrie 2020. Ulterior, a prezentat actele solicitate.

4. Prin scrisoarea nr.01.11/477, I.M.S.P. „Spitalul Clinic Bălți” a refuzat să acorde spații gratuite în incinta instituției, din motiv că, nu a probat că asociația respectivă este organizația sindicală primară a instituției IMSP „Spitalul Clinic Bălți” și că între părți a fost încheiat un contract colectiv, la nivel de unitate. La fel, a indicat că, în cadrul IMSP „Spitalul Clinic Bălți” este constituită o organizație primară cu peste 1600 de membri.

5. Reclamantul a afirmat că, refuzul I.M.S.P. „Spitalul Clinic Bălți” de a oferi un spațiu gratuit, este ilegal. Pârâtul a interpretat în mod eronat legea precum că doar salariații unității pot constitui organizații sindicale primare. Dreptul de asociere în sindicate este garantat oricărei persoane indiferent de statutul acesteia și care se asociază cu persoane cu interese comune, interese care pot fi diverse și din diferite domenii. La Sindicatul Lucrătorilor Medicali

„Susținere” a aderat în calitate de membri peste 16 persoane dintre care 15 persoane sunt salariați ai I.M.S.P. „Spitalul Clinic Bălți”. În adresa angajatorului I.M.S.P. „Spitalul Clinic Bălți”, inclusiv la contabilitatea instituției, au fost depuse listele cu membrii sindicatului, moment din care administrația instituției au demarat acțiuni de intimidare a salariaților și de împiedicare a acestora să se asocieze la Sindicatul Lucrătorilor Medicali „Susținere”. Pârâtul a indicat că, nu mai este nevoie de un sindicat, deoarece în unitate activează deja o organizație sindicală cu peste 1600 de membri, precum și că administrația unității își onorează toate obligațiile ce țin de garanțiile activității sindicatelor în relațiile cu organizația sindicală primară majoritară I.M.S.P. „Spitalul Clinic Bălți” și cu organul electiv sindical.

6. Reclamantul a susținut că, existența a două sau mai multe organizații sindicale într-o unitate relevă faptul că cetățenii Republicii Moldova fac uz de dreptul la libera asociere și nicio autoritate nu poate să împiedice acest drept. Pârâtul nu este în drept să obstrucționeze activitatea unui sindicat care are 16 membri și să-și onoreze toate obligațiile doar față de un sindicat care are peste 1600 de membri, or, acest fapt reprezintă o tratare discriminatorie a unui sindicat în raport cu altul și o încălcare a prevederilor legale de către angajator.

POZIȚIA PRIMEI INSTANȚE

7. Prin hotărârea din 8 februarie 2021 a Judecătoriei Bălți, sediul Central, s-a admis cererea de chemare în judecată depusă de Sindicatul Lucrătorilor Medicali „Susținere”. S-a obligat I.M.S.P. „Spitalul Clinic Bălți” de a acorda gratuit Sindicatului Lucrătorilor Medicali „Susținere” încăpere cu tot inventarul necesar, de a asigura condițiile și serviciile necesare activității acestuia; s-a încasat din contul I.M.S.P. „Spitalul Clinic Bălți” în beneficiul statului taxa de stat în sumă de 270,00 de lei.

EXERCITAREA CĂII DE ATAC ÎN ORDINE DE APEL

8. La 11 februarie 2021, I.M.S.P. „Spitalul Clinic Bălți” a declarat apel împotriva hotărârii din 8 februarie 2021 a Judecătoriei Bălți, sediul Central, admiterea acestuia, casarea integrală a hotărârii prime instanțe, emiterea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii.

POZIȚIA INSTANȚEI DE APEL

9. Prin decizia din 9 septembrie 2021 a Curții de Apel Bălți s-a respins apelul declarat de I.M.S.P. „Spitalul Clinic Bălți” și s-a menținut hotărârea din 8 februarie 2021 a Judecătoriei Bălți, sediul Central.

EXERCITAREA CĂII DE ATAC ÎN ORDINE DE RECURS

10. La 16 decembrie 2021, prin intermediul poștei (Vol.I, f.d.167), I.M.S.P. „Spitalul Clinic Bălți” a depus cerere de recurs împotriva deciziei din 9 septembrie 2021 a Curții de Apel Bălți, solicitând admiterea acesteia,

casarea integrală a deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe, pronunțarea unei noi hotărâri de respingere a cererii de chemare în judecată.

POZIȚIA INSTANȚEI DE RECURS

11. Prin decizia din 13 aprilie 2022 a Curții Supreme de Justiție s-a admis recursul depus de I.M.S.P. „Spitalul Clinic Bălți” și s-a casat integral decizia din 9 septembrie 2021 a Curții de Apel Bălți, cu trimiterea cauzei spre rejudecare în Curtea de Apel Bălți, în alt complet de judecată.

POZIȚIA INSTANȚEI DE APEL

12. Prin decizia din 13 octombrie 2022 a Curții de Apel Bălți s-a respins apelul declarat de I.M.S.P. „Spitalul Clinic Bălți” și s-a menținut hotărârea din 8 februarie 2021 a Judecătorei Bălți, sediul Central.

13. Pentru a decide astfel, instanța de apel analizând conținutul hotărârii contestate, a conchis că prima instanță stabilind circumstanțele care au importanță pentru soluționarea justă a cauzei și având la bază cumulul de probe prezentate de părți, corect a ajuns la concluzia admiterii acțiunii formulate de Sindicatul Lucrătorilor Medicali „Susținere”. La rândul său, instanța de apel nu a stabilit temeuri de casare a hotărârii contestate și ajuns la concluzia de a o menține.

14. Instanța de apel a învederat prevederile art.11 § 1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale art.42 alin.(1), (2) din Constituția Republicii Moldova, noțiunile de sindicate și mebru de sindicat în sensul art.(1) din Legea sindicatelor nr.1129-XIV din 7 iulie 2000, art. 7 alin.(1), art.8 alin.(1)-(3), (6), art.31 alin.(1), (2), (3), art. 35 alin.(1) din Legea sindicatelor nr.1129-XIV din 07 iulie 2000, art.390 alin.(1) din Codul muncii.

15. În continuare, instanța de apel a reținut faptul că, prin decizia Consiliului pentru prevenirea și eliminarea discriminării și asigurarea egalității din 1 decembrie 2020, emisă la plângere depusă de reclamant împotriva I.M.S.P. „Spitalul Clinic Bălți” privind discriminarea în realizarea dreptului la asociere pe criteriul de apartenență sindicală, Consiliul a constatat un tratament diferențiat în raport cu cele două organizații sindicale: „Sanatate” și „Susținere”, manifestat de administrația I.M.S.P. „Spitalul Clinic Bălți”; acest comportament diferențiat a favorizat, în opinia Consiliului, sindicatul „Sănătate” în raport cu „Susținere”, odată ce președintele sindicatului „Susținere” nu a avut acces în instituția medicală în vederea colectării cererilor de aderare la sindicat și clarificarea aspectelor procedurale și organizatorice privind defalcarea cotizațiilor de membru. Respectiv, Consiliul a decis că asemenea fapte reprezintă o discriminare a sindicatului „Susținere” pe criteriul de apartenență sindicală în exercitarea dreptului de asociere. Totodată, Consiliul a recomandat administrației I.M.S.P. „Spitalul Clinic Bălți” în vederea repunerii în drepturi a sindicatului „Susținere” să nu-i creeze acestuia impedimente nejustificate care să

periclitize buna desfășurare a activității organizației sindicale (Vol.I, f.d.35-37).

16. În atare împrejurări, instanța de apel a conchis asupra ilegalității refuzului administrației I.M.S.P. „Spitalul Clinic Bălți” la satisfacerea cererii SLM „Susținere” din 1 septembrie 2020, odată ce prevederile legale mai sus-menționate impun administrației instituției medicale asigurarea condițiilor liberei întruniri a organizației sindicale - la sediul instituției medicale, inclusiv cu asigurarea celor trebuincioase acestei întruniri: încăpere cu inventar, încălzire, iluminare, servicii de dereticare și pază.

17. Astfel, sindicatele reprezintă o modalitate de exercitare a libertății la asociere și în vederea apărării intereselor salariaților, norma constituțională prevăzută la art.42 din Constituția, garantează dreptul acestora de a întemeia și, respectiv, a se afilia la sindicate.

18. Totodată, la nivel european, Consiliul Europei a reglementat dreptul de a se asocia în sindicate în rândul drepturilor fundamentale ale lucrătorilor prin art.5 al Cartei sociale europene din 1961, revizuită în 1996 și ratificată de Republica Moldova prin Legea nr.484-XV din 28 septembrie 2001, care dispune ca statele ce ratifică au obligația să adopte o legislație națională care să nu aducă nici o atingere libertății lucrătorilor și patronilor de a se constitui în organizații locale, naționale și internaționale pentru protecția intereselor lor economice și sociale și de a adera la aceste organizații.

19. În acest sens, instanța de apel a reținut că unitățile, în care sunt constituite organizații sindicale care au dobândit reprezentativitatea, în condițiile legii, sunt obligate să pună, cu titlu gratuit, la dispoziția organizațiilor sindicale, spațiile corespunzătoare funcționării acestora și să asigure dotările necesare desfășurării activității prevăzute de lege. Or, dreptul la libera întrunire în cadrul sindicatului semnifică inclusiv dreptul membrilor de sindicat de beneficia de condiții pentru asemenea întruniri, asigurarea cărora a fost pusă, potrivit legii, pe sarcina patronului (administrației) instituției.

20. Prin urmare, odată ce Sindicatul Lucrătorilor Medicali „Susținere” a fost întemeiat în mod benevol, cu respectarea prevederilor legale, înregistrat în modul stabilit în Registrul de stat al persoanelor juridice, fapt despre care i-a fost comunicat I.M.S.P. „Spitalul Clinic Bălți”, angajatorul/patronul avea obligația să acorde gratuit organului sindical din unitate încăpere cu tot inventarul necesar, asigurând condițiile și serviciile necesare activității acestuia, garanții care se regăsesc atât în art.35 alin.(1) din Legea sindicatelor nr.1129-XIV din 07 iulie 2000, cât și în art.390 din Codul muncii.

21. Instanța de apel nu a reținut argumentul apelantului precum că statutul Sindicatului Lucrătorilor Medicali „Susținere” nu atestă că asociația respectivă este organizație sindicală primară a instituției I.M.S.P. „Spitalul Clinic Bălți”. Or, potrivit pct.1 din statut, Sindicatul Lucrătorilor Medicali „Susținere” este o organizație sindicală primară, iar potrivit art.8 alin.3 al

Legii sindicatelor nr.1129-XIV din 7 iulie 2000, (3) Sindicatul [...] activează, de regulă, la întreprinderi, în instituții și organizații, denumite în continuare unități [...]. Suplimentar, a fost solicitată copia statutului înregistrat la I.P. „Agenția Servicii Publice” Departamentul înregistrare și licențiere a unităților de drept. În pct.6 al statutului este indicat că sindicatul lucrătorilor medicali „Susținere” activează în cadrul Spitalului Clinic Bălți, iar, conform pct.1 din statut, SLM „Susținere” este o organizație sindicală primară care reunește pe baza liberului consimțământ, orice salariat din domeniul medical sau care acționează pentru îmbunătățirea condițiilor de activitate profesională pe domeniul medical, în scopul apărării drepturilor și intereselor profesionale, economice, de muncă și sociale, colective și individuale ale membrilor săi (Vol.I, f.d.110).

22. Totodată, după cum s-a dovedit în ședința instanței de apel, la data de 1 septembrie 2020 când s-a depus cererea nr. 1 de acordare de către spital a spațiului în vederea întrunirii membrilor sindicatului „Susținere”, în calitate de membri a acestui sindicat figurau: Slivca Dina, Tighineanu Vitalie, Bantîș Evghenia, Bandalac Anna, Cristea Lilia, Negrescu Victoria, Grădinari Rodica, Betnociuc Alexandr, Cașuba Diana, Anțalovschi Aliona, Bezușca Adela, Oboroc Lucia, Dodu Alla, Racioc Maria, Stinca Viorica, Crăciun Anna, Eșanu Maria, Godorog Marcu, Calistru Igor, Negru Eugenia, Mutruc Eudochia, Gîscă Lucia, Vangheli Lilia, Bucur Alexandra, Beznosiuc Alexandr, Racioc Maria, Dumbrăvanu Zinaida, Frunze Liubovi, Cebotari Zinaida, Fosa Nelea, Matvievschi Andrei și Bagrin Marcela. Această situație se constată reieșind din cererile acestor membri datate cu luna august 2020, și acceptate de către organul sindical în baza deciziei din 30 august 2020, conform procesului verbal al ședinței comitetului sindical a SLM „Susținere” din aceeași dată 30 august 2020 (Vol.II, f.d. 88 – 117). La rîndul său, faptul că respectivele persoane/membri sindicatului „Susținere” sunt angajații I.M.S.P. „Spitalul Clinic Bălți” rezultă din informația prezentată de reprezentantul I.M.S.P. „Spitalul Clinic Bălți” în ședința instanței de apel, potrivit căreia activează sau au activat la data de 01 septembrie 2020 în cadrul I.M.S.P. „Spitalul Clinic Bălți” (Vol.II, f.d. 103).

23. Prin urmare, reieșind din situația constatată, cert rezultă faptul că SLM „Susținere” este organizație sindicală primară a instituției I.M.S.P. „Spitalul Clinic Bălți”.

24. Referitor la faptul că sediul Sindicatului Lucrătorilor Medicali „Susținere” indicat în statut este mun.Bălți str.Nicolae Iorga, 38 ap.43, instanța de judecată a citat prevederile art.183 alin.(1), (3) din Codul civil. Respectiv, legiuitorul a permis indicarea pentru organizația sindicală în calitate de persoană juridică, să dispună de sediu înregistrat, care nu este echivalentul locației de întrunire a membrilor organizației sindicale (în contextul prevederilor art. 35 alin. (1) din Legea nr. 1129). De altfel, noțiunea de organizație sindicală primară include situația că această asociație să activeze, de regulă, în cadrul aceleiași instituții unde își desfășoară

activitatea de muncă, fapt ce presupune că aceasta ar putea activa și într-o altă locație, întrucât scopul creării unei astfel de organizații este apărarea drepturilor și intereselor profesionale, economice, de muncă și sociale colective și individuale a membrilor asociației. La rândul său, scopul organizației sindicale presupune faptul ca această liberă întrunire a membrilor de sindicat să se producă în afara unei imixțiuni din partea angajatorului/patronului.

25. Referitor la argumentul precum că între părți nu a fost încheiat un contract colectiv la nivel de unitate, prima instanță corect a menționat că reieșind din prevederile art.35 alin. (1) din Legea sindicatelor nr.1129-XIV din 7 iulie 2000, obligația patronului de a pune la dispoziția sindicatului cu titlu gratuit încăpere cu tot inventarul, nu a fost condiționată de existența unui contract colectiv de muncă la nivel de unitate. Cu adevărat, alin. 2 al aceluiași articol prevede necesitatea încheierii între sindicat și patron a unui contract colectiv de muncă, însă în scopul beneficierii de către sindicat de mijloace de transport și mijloace de telecomunicații; ceea ce reclamantul, în speță, nu a solicitat. Dimpotrivă, după cum a explicat intimatul în ședința instanței de apel, a fost solicitată spitalului o întrevedere/intrunire în vederea încheierii contractului colectiv de muncă, doar că spitalul nu a dat curs acestei solicitări, respectiv contractul colectiv de muncă nu a fost încheiat cu sindicatul „Susținere”. Instanța de apel a reținut aceste argumente ale intimatului privind impedimentul admis de angajator la încheierea contractului colectiv de muncă cu sindicatul „Susținere”, odată ce asemenea impedimente în activitatea sindicatului menționat a constatat, anterior, și Consiliul pentru prevenirea și eliminarea discriminării și asigurarea egalității în decizia sa din 1 decembrie 2020, care a reținut în culpa spitalului următoarele: refuzul de a primi orice cerere din partea sindicatului „Susținere”, îngrădirea accesului în instituția medicală, presiunea asupra unor membri de sindicat manifestate prin aplicarea sancțiunilor disciplinare, plângeri la poliție soldate cu reducerea numărului membrilor de sindicat.

26. Faptul că în cadrul Spitalului Clinic Bălți mai activează o organizație sindicală nu este temei legal de a interzice activitatea unei alte organizații sindicale în aceeași instituție or, legea nu limitează numărul organizațiilor sindicale care pot activa într-o instituție, indiferent de ordinea înregistrării.

27. Faptul că clădirea Spitalului Clinic Bălți se află în gestiunea apelantului dar nu în proprietate, la fel, nu este temei legal de a interzice activitatea organizației sindicale, deoarece potrivit legii anume patronul (administrația) are obligația să acorde gratuit sindicatului respectiv încăperi cu toate condițiile ce ar garanta activitatea acestuia; la rândul său, problema locațiunii cu proprietarul încăperii trebuie să o rezolve administrația instituției și nu organizația sindicală, la caz. Astfel, reieșind din informația prezentată de reprezentantul I.M.S.P. „Spitalul Clinic Bălți” în ședința instanței de apel urmează că, cererea de acordare a spațiului/încăperii urmează a fi adresată administrației instituției medicale, care urmează să

stabilească la rândul său, modul de selectare a locatarilor, iar Ministerul urmează doar să autorizeze încheierea contractului de comodat sau de dare în locațiune a acestui spațiu/încăperi (Vol.II, f.d. 39).

EXERCITAREA CĂII DE ATAC ÎN ORDINE DE RECURS

28. La 17 ianuarie 2023, prin intermediul poștei terestre (Vol.II, f.d.155), I.M.S.P. „Spitalul Clinic Bălți” a depus cerere de recurs împotriva deciziei din 13 octombrie 2022 a Curții de Apel Bălți, solicitând admiterea acesteia, casarea integrală a deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe, pronunțarea unei noi hotărâri de respingere a cererii de chemare în judecată.

29. În susținerea recursului, recurentul a invocat prin prisma prevederilor art. 432 alin.(2) lit. a), b), c) din Codul de procedură civilă, încălcarea normelor de drept material prin neaplicarea legii care trebuia să fie aplicată, aplicarea legii care nu trebuia să fie aplicată și interpretarea în mod eronat a legii, precum și aprecierea arbitrară a probelor de către instanțele judecătorești. La fel, a menționat prevederile art. 240 din Codul de procedură civilă, precizând că rigorile Codului de Procedură Civilă impun motivarea concluziilor referitor la circumstanțele de fapt ale cauzei doar prin probe. Hotărârea nu poate fi bazată pe presupuneri despre circumstanțele cauzei, însă se bazează doar pe dovezile care au fost prezentate de părți și ceilalți participanți la proces în corespundere cu cerințele art. 117-127 din Codul de procedură civilă privind relevanța, admisibilitatea și veridicitatea probelor.

30. Totodată, a menționat că Codul muncii, la art. 390, obligă angajatorul să acorde gratuit organului sindical din unitate încăperi cu tot inventarul necesar. De asemenea, Legea sindicatelor obligă patronul să acorde gratuit sindicatului încăperi cu tot inventarul necesar. Tot aceeași Lege, la art. 8, stipulează că baza sindicatelor este Organizația Sindicală Primară, iar art. 1 prevede că organizația sindicală primară, reprezintă o asociație benevolă a membrilor de sindicat care își desfășoară activitatea, de regulă, la aceeași întreprindere. Art. 8 din Legea sindicatelor prevede că sindicatul se întemeiază benevol și activează, de regulă, la întreprinderi sau instituții. Astfel, în cadrul I.M.S.P. „Spitalul Clinic Bălți” este constituită o organizație sindicală primară - Federația Sindicală „Sănătatea”, care întrunește peste 1600 de membri de sindicat - salariați ai instituției. Iar la 16 septembrie 2019, între organizația sindicală primară a unității „Sănătatea” și administrația I.M.S.P. „Spitalul Clinic Bălți” a fost încheiat un contract colectiv de muncă (nivel de unitate), care are drept scop apărarea garanțiilor salariaților reprezentați de Sindicatul „Sănătatea” și Comitetul sindical, stabilite de legislație și Convenția colectivă (nivel de ramură) și este obligatorie pentru aplicare în Unitate. Administrația unității își onorează toate obligațiunile ce țin de garanțiile activității sindicatelor în relațiile cu organizația sindicală primară majoritară I.M.S.P. „Spitalul Clinic Bălți” și cu organul electiv sindical.

31. Reiterând art. 35 din Legea sindicatelor și art. 390 din Codul muncii, recurentul a indicat se obligă angajatorul (administrația/patronal) să acorde gratuit organului sindical din unitate încăperi cu tot inventarul necesar, pentru buna funcționarea a acestuia, potrivit contractului colectiv de muncă. Drept urmare, necesitatea încheierii unui contract colectiv de muncă, este determinată de prevederile legale, în contextul executării de către angajator (patron/administrația) a obligațiilor de a asigura organul sindical cu mijloacele necesare pentru îndeplinirea obligațiilor statutare ale acestuia. Astfel, I.M.S.P. „Spitalul Clinic Bălți” de la fondare, a alocat organului sindical primar - Sindicatului „Sănătatea” spații necesare pentru activitatea. Legislația nu prevede alocarea spațiilor mai multor sindicate constituite în cadrul unității, însă doar unui.

32. De asemenea, a declarat că Sindicatul Lucrătorilor Medicali „Susținere” nu a probat prin documentele anexate că reprezintă organizația sindicală primară a I.M.S.P. „Spitalul Clinic Bălți”, însă doar că este „din cadrul” acesteia, potrivit pct. 6 din Statut.

33. Cu referire la prevederile art. 8 alin. (3) din Legea sindicatelor, a susținut că dintre cei trei fondatori a Sindicatului Lucrătorilor Medicali „Susținere”, Diana Grosu nu este colaborator a I.M.S.P. „Spitalul Clinic Bălți” și nici a unei altei instituții medico-sanitare, fie publice sau private din municipiul Bălți sau din țară, ceea ce contravine actului normativ menționat mai sus. Conform Statutului Sindicatului Lucrătorilor Medicali „Susținere” (cap. III, pct. 1), membru al sindicatului poate deveni orice persoană care are calitatea de salariat, ce activează în sfera medicală sau este pe domeniul îmbunătățirii condițiilor din domeniul medical, iar membrul acestuia (cap. VI) se află la evidența în sindicat de la locul de muncă având fișa de evidență după modelul stabilit.

34. Recurentul a indicat că Legea nu interzice asocierea benevolă pentru crearea organizațiilor sindicale, iar din acest motiv membrii Sindicatului Lucrătorilor Medicali „Susținere”, precum și alți colaboratori a spitalului, au dreptul să întemeieze sindicate întru apărarea drepturilor și intereselor acestora. Totodată, modelul unui statut aprobat de către instituția ce a înregistrat Sindicatul Lucrătorilor Medicali „Susținere”, Agenția Servicii Publice stipulează expres că este organizația sindicală primară a Agenției. Practic, în tot capitolul „Dispoziții generale” este scris că este organizația Sindicală Primară, pe când la Sindicatul Lucrătorilor Medicali „Susținere” la punctul 6, este doar specificat că „din cadrul Spitalului Clinic Bălți”, fără a specifica sintagma primară, or, conform Legii sindicatelor, baza sindicatelor este organizația sindicală primară. La fel, a menționat că sediile ambelor entități implicate în litigiu sunt diferite. Or, în condițiile în care Sindicatul Lucrătorilor Medicali „Susținere” este constituit în cadrul Spitalului, acestea ar urma să aibă același sediu, făcând referire la prevederile art. 183 alin.(1) din Codul civil.

35. Patrimoniul I.M.S.P. „Spitalul Clinic Bălți” se formează din bunuri obținute în proprietate sau procurate pe parcursul activității, mijloacele financiare obținute în urma prestării serviciilor medicale, mijloacele bugetului de stat, mijloacele fondurilor asigurării obligatorii de asistență medicală și asigurărilor facultative de sănătate, venituri obținute din arendarea echipamentului și încăperilor, și altele, iar bunurile imobile, în care își desfășoară activitatea, sunt transmise cu drept de gestiune economică de către Ministerul Sănătății, în calitate de fondator a instituției. Astfel bunurile, construcțiile și terenurile transmise în gestiunea economică a I.M.S.P. „Spitalul Clinic Bălți” prin Ordinul MSMPS al RM nr. 489 din 19 aprilie 2019, nu pot fi date în locațiune/ comodat fără acordul fondatorului. Or, pentru a putea folosi spațiile neutilizate, era necesar ca Sindicatul Lucrătorilor Medicali „Susținere” să adreseze o cerere, în scris fondatorului - Ministerul Sănătății, și nu administrației instituției, ceea ce nu a fost nici realizat și nici prezentat sub formă de probă ce ar fi confirmat acest fapt. Ministerul Sănătății urma să stabilească modul de selectare a locatarilor, în conformitate cu prevederile Regulamentului aprobat prin H.G. nr. 483/2008, iar, ulterior, să autorizeze sau nu încheierea contractului de comodat/ locațiune cu Sindicatul Lucrătorilor Medicali „Susținere”. Administrația I.M.S.P. „Spitalul Clinic Bălți” este obligată prin Lege să acorde spații organizației sindicale primare, acțiuni ce au avut loc la fondarea spitalului. Instituția are 1600 angajați, iar în cazul în care va fi creat a câte un sindicat la fiecare 3 salariați, instituția va fi nevoită să acorde spații la peste 500 sindicate, ceea ce tehnic este imposibil de realizat.

36. La fel, a precizat că prin scrisoare din august 2022, a anunțat instanța de apel precum că din ianuarie 2022, serviciul consultativ perinatal a fost amplasat în spațiile liberele ale blocului cu 4 etaje ale Departamentului Asistență Medicală Specializată de Ambulator, iar secțiile curative, au fost dislocate la et. 1-2 al blocului central cu 9 etaje al instituției, unde au început să activeze din luna mai 2022. Prin urmare, tehnic nu dispune de spații pentru alocare în vederea asigurării condițiilor și serviciilor necesare activității Sindicatului Lucrătorilor Medicali „Susținere”, deoarece toate spațiile disponibile au fost alocate subdiviziunilor Centrului Perinatal, fie în blocul Departamentului AMSA sau în blocul curativ. Însă instanța de apel a respins apelul declarat. Or, în contextul în care actele judecătorești au un caracter obligatoriu, Curtea de Apel, la emiterea deciziei, urma să țină cont de faptul că dispozițiile sale urmează a fi executate, iar condițiile referitor la eventuala executare, la fel, urmau să fie elucidate. În opinia recurentului, anume din acest motiv, legiuitorul a prevăzut obligația angajatorului să aloce încăperi organizației sindicale primare din instituție, și nu mai multor sindicate.

37. La 27 februarie 2023, Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa intimatului copia recursului declarat, creând astfel participanților la proces condiții egale de a cunoaște modul de derulare a procedurii în recurs, cât și le-a acordat, întru asigurarea respectării principiilor contradictorialității și

disponibilității în drepturi, posibilitatea de depunere a referinței, fapt ce se confirmă prin scrisoarea de însoțire și avizul de recepție, anexat la materialele dosarului (Vol.II, f.d.159, 164-165).

38. Intimatul nu a făcut uz de dreptul procedural și nu a depus referință la cererea de recurs.

LEGISLAȚIA RELEVANTĂ

39. Prin Legea nr. 246 din 31 iulie 2023 pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție) au fost operate modificări în Codul de procedură civilă, care au intrat în vigoare la 1 septembrie 2023. În conformitate cu prevederile art. XI alin. (3) din Legea nr. 246 din 31 iulie 2023, recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi vor fi examinate în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului. Din sensul normei de drept enunțate rezultă că legiuitorul a optat pentru principiul aplicării imediate a noilor reglementări procedurale, cu excepția temeiurilor în baza cărora se vor examina recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi.

40. Recursul declarat de I.M.S.P. „Spitalul Clinic Bălți” a fost depus până la data intrării în vigoare a Legii nr. 246 din 31 iulie 2023 și va fi examinat în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului.

41. Art. 434 din Codul de procedură civilă:

„(1) Recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

(2) Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.”

42. Art. 440 din Codul de procedură civilă:

„(1) În cazul în care se constată existența unuia dintre temeiurile prevăzute la art.433, completul din 3 judecători, printr-o încheiere irevocabilă adoptată în lipsa părților, declară recursul inadmisibil.

(2) Încheierea privind inadmisibilitatea recursului, care conține sumar faptele cauzei, motivele și temeiul inadmisibilității, se publică pe pagina web oficială a Curții Supreme de Justiție și se expediază părților.”

43. Art. 432 din Codul de procedură civilă (în vigoare până la 01 septembrie 2023):

„(1) Părțile și alți participanți la proces sînt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

(2) Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- c) a interpretat în mod eronat legea;

(3) Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care: a) cauza a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei; b) cauza a fost judecată în absența unui participant la proces

căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată; c) în judecarea cauzei au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului; d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces; e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată; f) hotărîrea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

(4) Săvîrșirea altor încălcări decît cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului. (5) Temeiurile prevăzute la alin.(3) se iau în considerare de către instanță din oficiu.”

44. Art. 433 din Codul de procedură civilă (în vigoare pînă la 01 septembrie 2023):

„Cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care: a) recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art.432 alin.(2), (3) și (4).”

MOTIVAREA INSTANȚEI

45. Cu referire la termenul de declarare a recursului, instanța de recurs menționează că dispozitivul deciziei instanței de apel a fost pronunțat la 13 octombrie 2022. Copia deciziei integrale a instanței de apel a fost expediată către participanții la proces la 19 decembrie 2022, prin intermediul poștei electronice (Vol.II, f.d.133), Astfel, recursul este declarat în termen.

46. Temeiurile de declarare a recursului sunt prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

47. În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, în vigoare la data depunerii recursului, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

48. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că examinarea admisibilității recursului presupune verificarea conformității temeiurilor invocate în cererea de recurs cu temeiurile prevăzute în art. 432 din Codul de procedură civilă, în vigoare la data depunerii recursului.

49. Din analiza recursului declarat rezultă că s-a invocat ca temei de drept prevederile art. 432 alin.(2) lit. a), b), c) din Codul de procedură civilă, în vigoare la data declarării recursului, citate supra. Astfel, cu referire la încălcarea normelor de drept material prin neaplicarea legii care trebuia să fie aplicată, aplicarea unei legi care nu trebuia să fie aplicată și interpretarea în mod eronat a legii, temeiurile de drept invocate de partea recurentă, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție nu a stabilit că normele aplicate ar fi fost eronat aplicate sau nu ar fi fost aplicabile speței sau instanța de apel, aplicând normele respective, ar fi extins norma juridică dincolo de ipotezele la care se aplică sau invers.

50. În context, Completul de judecată constată că argumentele invocate în cererea de recurs nu se încadrează în limitele stabilite de norma indicată,

respectiv nu constituie temei de casare a deciziei contestate, or, motivele recursului sunt similare celor invocate în cadrul judecării cauzei, asupra căror instanța de apel s-a pronunțat.

51. Dezacordul recurentului cu decizia instanței de apel, relatarea situației nu constituie temei de casare a deciziei contestate, or, recursul exercitat conform Secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

52. Totodată, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că, potrivit regulilor din Secțiunea a II-a din Capitolul XXXVIII Codul de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

53. Prin prisma art. 432 alin. (4) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 din Codul de procedură civilă.

54. La fel, nu rezultă că instanța a apreciat arbitrar probele.

55. În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului în jurisprudența sa constantă statuează că, dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise (cauza Golder împotriva Regatului Unit, p.38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), p. 230). Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (cauza Luordo împotriva Italiei, p. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (cauza Levages Prestations Services împotriva Franței, p. 45).

56. La fel, conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (cauza Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

57. Din considerentele redată, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia că, recursul declarat de I.M.S.P. „Spitalul Clinic Bălți” nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă, în vigoare la data depunerii recursului și drept urmare este inadmisibil.

58. Din aceste motive, în conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, în vigoare la data depunerii recursului, art. 440 alin. (1), (2) din Codul de procedură civilă

COMPLETUL, CU UNANIMITATE DE VOTURI,

Consideră inadmisibil recursul depus de Instituția Medico-Sanitară Publică „Spitalul Clinic Bălți” împotriva deciziei din 13 octombrie 2022 a Curții de Apel Bălți.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte

Ion Malanciuc

Judecători

Ion Munteanu

Gheorghe Stratulat